స్వర్గదారి

ఘోరం రోజులు అమృత మథనం అంతపని జరిగింది. నరం నరం. కీలు కీలూ, రక్తకణం కణం ప్రాణాలు తోడింది. తల సరే సరి. ఎట్టకేలకు—కాంతయ్య తల-చిట్లింది! విషం ముందుపుట్టి అమృతం ఆ పైని ఆవిర్భవించినట్లు —దుర్భరమైన యాతన ఐనాక, సహస్రారం నుంచి హంస లేచింది, కాంతయ్యకు ముక్తి కలిగింది.

రోదసి అంతా నిండిన తైజస పరమాణువులలో కాంతయ్య ఒకడు; ఏ జంఝూ ప్రభంజనానికీ ఆరిపోని, నివాత నిష్కంప ప్రదీపము వలె కాంతయ్య ఆత్మ చూపులేని చూపులతో తన శరీరాన్నే చూసింది!

తన కోసం ఏడుస్తూన్న దారా పుత్రాదులు "లాంఛనాన్ని" నిర్వర్తిస్తూంటే-కాంతయ్య నవ్వు అపుకొన్నాడు! మనవాడు పాత అంపేతను

విడిచి సుఖపడబోతున్నాడు అని సంతోషించరేం? అని అనుకున్నాడు కాంతయ్య.

చైతన్యం, కదలింది.

మబ్బులు, చల్లదనం పులకించేటి మబ్బులు, తన భ్రుకుటి దగ్గర మెరిసిన ఇంద్రధనుస్సును పుణికి పుచ్చుకున్నట్లున్న ఇంద్రధనుస్సు తేజో మేఘాలు, తేజో మండలాలు, పాలవెల్లి, ఒకటేమిటి— తారలు గ్రహాలు ఒకటొకటీ వస్తున్నై. జారుకుంటున్నై.

"ఓహో! ఏం ఇదిగా వుందీ—" అనుకుంది కాంతయ్య.

"మరేమి టనుకున్నావ్-"

"ఎవరు నాయనా నువ్వు లీలగా కనిపిస్తున్నావ్. అంత కంటె తెలుస్తున్నావు!"

"నీ వంటి వాణ్ణి!"

"పాపం, కాంతం ఒంటరివాడౌతున్నాడని, దయతో తోడు వస్తున్నావన్న మాట. కృతజ్ఞుణ్ణి."

"యింకా పాత వాసనలు పోలేదు కాబోలు!"

కాంతయ్య ఏదో చెప్పబోయి ఊరుకున్నాడు!

"ఏం అల్లా వున్నారు...."

"నీ అధీనుణ్ణి—"

ఆగంతకుడు మందహాసం చేశాడు, కాంతయ్య డీల్లపోయాడు. బెజవాడలో, నడి వేసంకాలం అర్ధరాత్రి—మేడమీద నుంచుని సుబ్బులు నవ్వింది అలాగు. అంత పొందికైన నవ్వు మళ్ళీ!!

"రండి. స్వర్గానికి పోతున్నాం—"

"నాలాంటి క్షుద్రులకు గూడానా బాబూ, స్వర్గం....? ఎంత పుణ్యమో చేసుకొన్న వారికి గాని-"

ఆగంతకుడు మాట్లాడలేదు.

"నాయనా! ఒక్కమాట చెప్పు.... చిన్నప్పటి నుంచీ విని విని ఉన్న స్వర్గానికి పోతున్నానా....నిజం....?"

"ఆ"

"బాబూ, క్షమించు. అడగాలని అనుకునీ ఆగిపోతున్నాను. నీ పేరు?"

"ఒక ప్రాణిని. ఎలా పిలిచినా పలుకుతాను."

"అవునవును. సముద్రాన్ని చేరాక, నదులకు వేరే పేరే ముంటుందిలే-"

"వచ్చేశాము."

"వచ్చేశాం. ఎంత కాలానికి! జారూ బురదా లేనిది: ఎండా వానా లేనిది; ఆకలీ దప్పికా లేనిది-"

"భయం లేనిది! భూమ్మీద భయమే. మరేమీ వుండదు. ఇక్కడ ఆ భయం అంటూ వుండనే వుండదు- ఇక్కడ మీకు యధేచ్ఛ. ఒకరు ఒకర్ని హింసిస్తారనేది లేదు. పోటీ లేదు. వివాదం లేదు: సరి, అన్నీ మీకే తెలుస్తయ్. నేను పోతున్నాను."

"అవునవును. మీకు ఎన్నో పన్లుంటై. నా కోసం చాలా శ్రమ తీసుకొన్నారు. కృతజ్ఞుణ్ణి."

ఆగంతకుడు మరోసారి మందహాసం చేసి వెళ్ళిపోయాడు. మనస్సుకు మైకంతో పాటు భయమూ వేసేంతటి సౌందర్య సీమలో తిరుగుతున్నాడు కాంతయ్య. అంతా కొత్త. అంతా అపురూపం. ఇంతలో కాంతయ్య వెన్నున ఓ చూపు తగిలింది.

"సౌభరీ! సౌభరీ!!"

ఆ పిలుపులో, ఎంత ప్రశాంతమైన ఆత్రం!

"పునర్వసూ! వస్తున్నా!"

కాంతయ్య చెవులు మూసుకున్నాడు. చెవుల్లో నినదించింది. పుష్పశయ్యలు, మధుర కంఠాలు, చిత్రమైన మహోజ్జ్వల రూపాలు-- ఎలుగెత్తి నావికుల్ని పిలిచిన పౌరాణిక ప్రకృతులు గుర్తుకొచ్చారు.

"పునర్వసూ! ఇక్కడ-ఇక్కడ-"

సౌభరి పిలుస్తోంది.

తన నావికుల చెవులు మూసి, తనను గుంజకు కట్టేయించుకున్నాడట యులిసిస్. అంత మహాయోధ గూడా, ఆ పౌరాణిక ప్రకృతుల గాంధర్వానికి, ఆగలేక గింజుకొన్నాడట!

ఆ పుష్పశయ్యలు గుర్తుకొచ్చినై కాంతయ్యకు.

--పునర్వసు వచ్చాడు.

సౌభరిని కేలగిలించాడు.

కాంతయ్య సిగ్గుపడి తల తిప్పుకున్నాడు.

సౌభరీ పునర్వసూ అలా వెళ్ళిపోయారు.

కాంతయ్య గుండెల్లో దేవినట్లు అయింది-- అప్రయత్నంగా తనూ అటుకేసి కదిలాడు, నిగ్రహించుకున్నాడు.

భుక్తరోగం అయినా, అదే కావాలని తపించే మనస్సు ఏడుస్తుంది. ఆ మారాముళ్ళు తనకు తెలుసు!

యింతలో పునర్వసూ సౌభరీ యిటే వస్తున్నారు.

"నీవుమందాకినీ తీరం అంటున్నావా సౌభరీ. నేను హాహా హూహూల గాంధర్వం విందాం అనుకున్నాను, ఏదైతేనేం-"

"మందాకినీ, శివశిరస్సు పైని నడి వెన్నెల- షోసీ, నీ యిష్టం పునర్వసూ!"

కాంతయ్య వాళ్ళ వెంటపడ్డాడు. ఆకలికాని ఆకలి, తృష్ణకాని తృష్ణ. విదాహం వెంటాడుతోంది.

"జిజ్ఞాస చూపు వెంటాడుతోంది!" సౌభరి.

"కొత్త కాబోలు!"

కాంతయ్య ఆపుకోలేకపోయాడు. "సౌభరీ! సౌభరిగారూ!" సౌభరి ఆగింది. పునర్వసు ముందుకు వెళుతూనే వున్నాడు.

"సౌభరిగారూ. మిమ్మల్ని చూడాలని. సౌభరీ! నీతో మాట్లాడాలని, నిన్ను తృప్తిగా చూడాలని- నిన్ను- నిన్ను-"

సౌభరి పకపకా నవ్వింది. "ప్రేమించావన్న మాట!" అంది.

కాంతయ్య గిలగిలలాడాడు.

సౌభరి కనుబొమల్ని దగ్గిరికి లాక్కుంది.

"నిన్ను చూస్తూంటే, నీతో మాట్లాడుతుంటే, నిన్ను సౌభరీ అని పిలుస్తూంటే — నీపేరు నా నోటిమీదుగా వస్తూంటే—"

"నేను కావాలి అంటావు!"

కాంతయ్య తెల్లబోయాడు.

"నాకు యిష్టం లేదు. కొత్తవాడివని ఓపికగా చెప్పాను."

సౌభరి వెళ్ళింది.

గిలగిలలాడి, తోక తెగాక, నల్లికీళ్ళ పాములాగ, కాంతయ్య నడక సాగించాడు మరోవైపు!!

* * *

కల్యాణసింధువు మహారాజుల బిడ్డ. సుకుమారి. ఏదో లోకం నుంచి దిగి వచ్చిన వాడిలాగా వుంటాడు. అధికారం చేతిలోకి వచ్చింది. ఆత్మ వికసించింది.

పంకా కింద కూచుని వున్నాడు కల్యాణం. చేత పుస్తకం.

"అ—బ్బ. ఏం దాహం!" అనుకున్నా రాయన.

చంపకం, చల్లని పానీయం తెచ్చింది. కల్యాణం కన్నెత్తి చూశాడు. ఎన్నిసార్లు చూడలేదు? ప్రౌఢశిల్పి వాక్యవిన్యాసంలోని భావం లాగ మెరుస్తోంది చంపకం. తను ఇంకా పానీయం అని అనుకోనన్నా లేదే. చంపకం ఎలాగ అర్థం చేసుకుంది? పానీయం తయారు చేసింది? తెచ్చింది? ప్రేమవుంటే అన్నీ తెలుస్తాయ్.

"నుంచున్నావేం, కూచో—"

చంపకం అలాగే నుంచుంది.

"కూచో చంపకం!"

"నేను కూచోరాదు ప్రభూ! ఇలా వుండడమే నాకు శోభ!"

దాసీదాన్నని చంపకం హద్దుల్లోనే ఇమిడింది.

"ఎక్కువ తక్కువలు వృథా వృథా చంపకం. కనీసం, నా దగ్గిర అవి వృథా."

చంపకం ఊహను నమిలి మింగినట్టుంది.

"ఏమిటో అనబోయి ఆగావు. మనసులో మాట చెప్పడానికేం-! చెప్పు చంపకం!"

"దగ్గిరకి తీసేప్పుడు అందరూ అనే మాటే గదా అనుకుంటున్నా. పానీయం తాగండి ప్రభూ! ఎండ మండిపోతోంది."

"నువ్వు గూడా—"

"తప్పు తప్పు!"

"తప్పు ఒప్పులతోటే బతుకు పండిపోతుందిలే. ఆ. రా. రా." చంపకం కొయ్యబొమ్మ.

"మర్మం విడిచి చెప్పు చంపకం! ఏం సుఖం చూసుకునీ బ్రతకడం! నువ్వు అనుకొనేది చెప్పు చంపకం!"

"ఎప్పుడో ఒకప్పుడు చచ్చిపోతాం. ఆపైన ఏ బరువూ ఉండదు. ఇంతకన్న మరేం సంతృప్తి కావాలి ప్రభూ! చల్లని తల్లి— చావమ్మవారు. ఆ చల్లని తల్లి, ప్రశాంతమైన ముఖంతో, తల్లి కూతుర్ని పుట్టింటికి తీసుకు వెళ్ళడానికి వచ్చినట్లు వస్తుంది. జాలిగా శిరస్సుపై చెయ్యివేస్తుంది. కళ్ళనీళ్ళు తుడుస్తుంది. మారాంపట్టే పిల్లలకు, తల్లి తాయిలం పెట్టినట్లుగా, ముద్దుగా, 'రా' అని తన ఒడిలోకి తీసుకొంటుంది. చాలు ఇంతకంటే వేరే ఏంకావాలి ప్రభూ!"

"అ— బ్బ!"

"అందరూ బొడ్డున మాణిక్యం పెట్టుకొని పుట్టరు. కాలంవల్ల అవసరాలు పెరుగుతై. అసలే మనుషులు. కోరికల పుట్టలు. ఏదీ చాలదు. ప్రతిరోజూ ఓ పాముకాటు."

"జీవితాన్ని మనం మార్చుకోలేమా, చంపకం?" చంపకం నవ్వింది. ఏడ్చేవేళలో నవ్వు!

కళ్యాణం కళవళపడ్డాడు.

"చంపకం! దా. ఒక్కరికైనా సుఖం కల్పిస్తాను. చాలు."

"వద్దు ప్రభూ! నేను మగనాలిని! సంరక్షించబోయి హింసించకండి ప్రభూ! మీకు పుణ్యంవుంటుంది, మీ కాళ్ళకు మ్రొక్కుతాను."

"నిన్ను నేను పెళ్ళాడుతాను చంపకం."

"ప్రభూ, మీరు మూడవవారు ఈ మాట నాతో అన్నవారిలో. ప్రేమ మిథ్య. కామం సత్యం. తవుడు తింటూ ఒయ్యారాలెందుకు గానీండి ప్రభూ— ఆ పానీయం, ఎండకు వెచ్చబడుతుందేమో."

"తే. జీవితం ఎంత విచిత్రం!"

* * *

కాంతయ్యకు స్వర్గం అంతా చిత్రంగా వుంది. అలుపులేదు. పిలుపు లేదు. దాపరికం లేదు. అలాగే పడిపోతున్నాడు. నిత్యశ్రీ ఎదురైంది.

"ఏంచేస్తున్నావేమిటి?" అంది.

ఎంత చనువు. గొంతుకలో మార్దవం వుంది. తనతో ఏంపనో? అడిగాడు.

"నాపేరు నువ్వంటుంటే వినాలని ఉంది."

సరిగా యిదే అంది మాణిక్యం. చిన్నప్పుడు! సన్నగా ఉండేది. ఇది చక్కపేడు అని ఎవరో అన్నారు మాణిక్యాన్ని. రాజపుతానా చిత్రాలలోని రేఖా సౌందర్యం మాణిక్యం అనుకున్నాడు తను.

"అతిథీ ఆలోచనలో పడ్డావా? నేను ఏం చేస్తున్నా, నన్నే గమనించే నిన్ను చూడాలని, నిన్ను, నీ కళ్ళను, నీ ప్రాణాలను, ఆ ప్రాణవాంఛను—"

"పాపం కాదంటే, కారాడిపోతావు. నాకు తెలుసు ఆ బాధ."

"ఇంత స్వల్పమైన విషయాలకు బాధ ఎందుకు అతిథీ? ఏమీ దాచుకోకుండా చెప్పు!"

"నేను సౌభరిని వాంఛించాను. సౌభరి తృణీకరించింది. మయసభలో మహారాజు దుర్యోధనుడిలాగా అవుతున్నా."

"వాడెవడు? ఎవడో. మందాకినీ తీరానికి రారాదూ, పోదాం."

"పద వస్తాను నిత్యశ్రీ! నిత్యశ్రీ, యిది చెప్పు. మనసు మన సున్నితమైన రహస్య వాంఛను చులకన చేస్తే, గాయంకాదూ గుండె—"

"అనుకోడంలో వుంది. ఆ వాంఛే మన సర్వస్వమూ అనుకుంటే ఆరాటం కదూ మరి!"

"ఏమిటేమిటీ—?"

"ఆటలో ఓడిపోతాం. దిగులుపడతామా? కాలుజారి కిందపడితే పరాభవం అనుకుంటారా? అంతా అనుకోటంలో వుంది. మన సంగతే చూడు. నేను నీకు ఇష్టం లేకపోతే."

"అంటే, హృదయానికి గాఢత్వం లేదు అన్నమాట!" అని కాంతయ్య ఆగాడు. "నేను మీ యింటి కోడల్నేరా!" అని బుగ్గమీద కొట్టిన మాణిక్యం, నమ్మించిన మాణిక్యం, తనను కాదని, సత్యనారాయణతో 'అజంతా'కు పోయింది కులుక్కుంటూ. తను ఆనాడు ఏడ్చినదంతా చాదస్తమేనా?

నిత్యశ్రీ అందుకుంది.

"సౌభరికి ప్రేమలేదు అనుకుంటున్నావు కదూ!"

కాంతయ్య ఉలకలేదు పలకలేదు.

"సౌభరికి ప్రేమ వుంది."

ఇద్దరూ నడుస్తున్నారు.

"ఆ కంఠంలో కాఠిన్యం వుంది మరి?" అన్నాడు.

"యిష్టం వుంటేనే కాఠిన్యం. నీకు నామీద లేదూ—నాకు తెలియదూ—"

"భూమిమీద యిట్లా బాహాటంగా మాట్లాడుకోరు. తప్పు!"

"అందుకే అక్కడి వాళ్ళు ప్రతిదానికీ భయపడి చస్తారు, చంపేస్తారు. దా. ఇదే మందాకిని. ఆ వెన్నెల కైలాసవాసి, పరమేశ్వరుని శివశ్చంద్రిక!"

"ఏం అదృష్టం. చీకటి అన్న మాటే లేదు మీకు."

"మనకు అను. అదుగో, మీ సౌభరి వస్తోంది."

"అనవసరం."

సౌభరి దగ్గిరికే-వచ్చేసింది. అందం, ఆనందం, కోయిల రెట్టించి కూసినట్లుగా వుంది.

"నాకు కావాలి, మీ మాట. ఇందాక ఏదో చెప్పబోయారు!" అంది సౌభరి.

"ఏమీ లేదులెండి. నేను అనలేదు; మీరు వినలేదు!"

"మీరు అనుకున్నారు గదూ. చెప్పండి."

"చెప్పటానికి ఏమీ లేదు!"

"ఇంతే గద. వెళ్ళి వస్తాను."

సౌభరి కదిలింది,

నిత్యశ్రీ కూడా కదిలింది. "నేనూ వస్తాను!"

కాంతయ్య "అలాగే" అన్నాడు.

"'వుండు!' అనలేకపోయావు. 'నా కోసం వుండవూ' అంటే ఎంత ఇదిగా వుండేది. 'నా కోసం—' అని మొగాడు అర్థిస్తుంటే, ఆడది అనుభవించే ఆనందం.... ఊఁ, వస్తున్నా."

నిత్యశ్రీ వెళ్ళిపోయింది. కాంతయ్య ఏమీ జరగనంతగా, మందాకిని కేసి వెళ్ళాడు. నిర్మలినమైన మందాకిని. కదలికలేని గంగ. స్నానం చేద్దాం అనుకున్నాడు. ధనురాకారమైన గంగను కాశీలో చూసి కాంతయ్య ఎప్పుడెప్పుడు స్నానం చేద్దామా అని తహతహలాడాడు. ఇప్పుడదిలేదు. తీరా దగ్గిరికి పోయి నీళ్ళు చూసి, నిర్లిప్తుడై చక్కా వచ్చాడు. హెచ్చని తగ్గని వెన్నెలలో కాంతయ్య నడుస్తూ పోతున్నాడు!

*　　*　　*　　*

కల్యాణసింధువుకు మెళుకువ వచ్చేసరికి దోరవెన్నెల. చీరలాగా వుంది ఆకాశం. ఎండిన గోరింటాకు చేతులు కడుక్కొని, చల్దులు తిని, ఆడపిల్లలు ఊయాల లూగుతున్నారు!

పాటలు పాడుతున్నారు.

పడుచుదనం పిగులుతోంది.

కల్యాణసింధువు కళ్ళు పెద్దవి చేసుకొని మరీ చూశాడు.

తనలోకం తన స్వర్గం తనకు ప్రత్యక్షమైంది.

గబగబా అక్కడకు వెళ్ళాడు.

అతన్ని చూసి అందరూ జడిశారు. ఉయ్యాలలు దిగి, వొదిగి, వొదిగి నుంచున్నారు. చల్లగా జారుతున్నారు. ఒక పిల్ల చేయి పట్టుకున్నాడు. ఆ పిల్ల గిజగిజలాడింది. ఇందాకనుంచీ జంకిన సైదోడులు ఫక్కున పగలబడ్డారు.

"ఏం వెళ్ళిపోతారేం?"

నిర్జీవ ప్రతిమలాగైంది ఆ పిల్ల.

"కలిసి మెలిసి మీతోపాటు ఉయ్యాలలూగాలని వస్తే—" వెర్రాణ్ణి చూసినట్లు చూశారు. చేత చిక్కిన పావురం—చెయి జారుచ్చుకుంది. చిటికెలో అంతా శూన్యం. ఎక్కిరిస్తూ ఉయ్యాలలూ, దిగాలు పడి తానూ.

"అందచందాలు తెలీని పాడుదేశం. ఏకరోమ్మకాలితే గానీ—యిక్కడ పుట్టరు" అనుకుంటూ కళ్యాణసింధువు వెళ్ళిపోయాడు.

* * *

తన గదిముందు వరండాలో, ముఖమల్ పరుపులపైని, కల్యాణం పడుకున్నాడు. పైన ఆకాశం మధురంగా వుంది. కలవపూవు లాగ చందమామ. కింద మెరుస్తూ శుక్రుడు. శుక్రలోకం బహు బాగుంటుంది. అక్కడ చెట్లు సంగీతంపాడి నృత్యం చేస్తయ్. కాలవలు కవిత్వం చెబ్తయ్. గాలి చిత్రాలు రచిస్తుంది. ఇంత దూరానికి గూడా విప్పారి వెలుగుతూన్నది శుక్రలోకం. కింద గురువు. ఇంకా కింద ఆ ఎర్రని పిడుగు కుజుడు. గుత్తులు గుత్తులుగా విరిసిన నక్షత్రాలు! తనివితీరా చూస్తున్నాడు. వెళ్ళాలని వెర్రిగా వుంది. ఏం చేస్తాడు? చూసి సంతోషిస్తున్నాడు.

"నిద్రపట్టలేదా ప్రభూ?"

మందారమాల. మందారమాల లిప్సామూర్తి. ప్రేమను పిండేసే ఆ కళ్ళు, వెలిగిన విద్యుద్దీపాల వంటి ఆ చెక్కిళ్ళు, చెక్కిట చిన్నమచ్చ, షండుల్ని పండితుల్ని చేయగల విషాత్మకమైన ఆ ఆత్మ—! ఆమె పలకరిస్తే చాలు, పదిమెట్లు పైకెక్కారన్నమాటే!

"నిద్ర పట్టనేలేదా ప్రభూ!"

కల్యాణ సింధువు నిట్టూర్చాడు. "బహుపరిచితాలయిన దేశాలను బహుదూరం నుంచి చూస్తున్నాను, మందారం!"

"ఎప్పుడూ మీ కిదో క్షోభ. ప్రాణాలన్నీ ఎక్కడో పెట్టుకుని వుంటారు. మర్చిపోండి ప్రభూ!"

"మరుపులేదు నాకు. ఇదుగో. ఆ మెరుపు వంపు చూడు. అక్కడ ఓ సారి ఏం జరిగిందనుకున్నావు!"

"మర్చిపోండి ప్రభూ! దైవం ఇచ్చిన ఒక్కవరాన్నీ కాదంటే ఎలాగ? మరపుపెట్టి, మనుష్యులను కాపాడాడు దైవం!"

"మందారం"

తన భుజాన చెయ్యి పడుతున్న దనుకున్నది మందారం. కల్యాణం నిగ్రహించుకున్నాడు. మందారమాలే సరసకు జరిగింది. సంపెంగ పువ్వును తీసుకొన్నట్లు, కల్యాణం చేతిని తన అరచేతిలోకి తీసుకుంది.

"కుజుడు, ఆపైన గురువు. చూశావూ. ఆపైన శుక్రుడు. అందరికీ పైన చంద్రుడు. కలవపువ్వులాగ." కల్యాణం ఆపుకోలేకపోయాడు.

"నేనూ మీ వాణ్ణేనర్రో. నేనిక్కడున్నానర్రో—ఇక్కడ, ఇక్కడ. నన్ను తీసుకుపోండర్రో!" అరిచాడు.

గబగబా నలుగురూ చేరారు.

మందారమాల పక్కకు నక్కి చెప్పింది. వైద్యుణ్ణి పిలిచారు వచ్చి చూసి. మందు ఇచ్చి వెళ్ళాడు. కల్యాణ సింధువు భార్య చివరి వచ్చి చూసింది. 'అయ్యగారు భద్రం" అని మందారమాలకు అప్పగించి ఆవిడా వెళ్ళింది.

* * *

వెళుతున్నారు వొయ్యారంగా దేవమిథునాలు. కాంతయ్య కూడా వెళుతున్నాడు. సౌభరి వచ్చి చేయిపుచ్చుకుంది.

కాంతయ్య తగ్గాడు.

సౌభరే దారితీసింది.

"నన్ను చూసి అలాగౌతావేం?" కాంతయ్య మౌని.

"ప్రేమ పరీక్షిస్తున్నావా?"

"....................."

"ప్రేమ ఏమిటో తెలుసుకోవాలని ఇంకా ఏడుస్తావేం భూలోకపు గుణం ఇంకా పోలేదన్నమాట!"

"....................."

"నీకు ప్రేమలేదు; కామమూ లేదు. ఉన్నది ఆకలి. ఇందాక పలకరించలేదని, నీ వెంట పడలేదని బిర్రబిగిశావు."

"నేను మీతో మాట్లాడలేను."

సౌభరి నవ్వింది.

"మాట్లాడను గూడాను."

"నిత్యశ్రీ కూడా నీతో ఇలాగే వుంటే—?"

"అర్థం వుంది. ముసుగులో గుద్దులాట ఎందుకు? మీరు, అదే. మీ స్త్రీల వైఖరి ఎబ్బెట్టుగా వుంది!"

"జరిగేవని చెప్పటం ఎబ్బెట్టుగా వుంటుందా?"

"మీకు పిల్లలు లేరు అనుకుంటా. మీకు అంటే, మీ దేశంలో."

"ఏం?"

"వుంటే తెలిసేది. ఏది గోప్యమో, ఏది కాదో? మీ చందం నాకు—"

"అందం?"

"మదపిచ్చి వాళ్ళు కూడా యిలా మాట్లాడరు మా భూమిమీద."

"అక్కడ ఏం బాధో మనసును బైట పడేస్తే, నీకో మాట చెప్పా అనుకుంటున్నాను."

".... ...."

"నీ హృదయం మారలేదు ఇంకా, భూగత వాసనలు పోలేదు ఇంకా."

"మీ సువాసనల ఘాటు ఘోరంగా వుంది. ఇదేదో అందం అని అనుకోడం మీ భ్రమ. వొచ్చినప్పటినుంచీ చూస్తున్నాను. మందాకిని వుంది. మీరు స్నానం చెయ్యరు. దాహం తాగరు. ఆకలే లేదు. పంటలు పండించక్కరలేదు. వెన్నెల వుంది. హెచ్చదు, తగ్గదు. మీకు మార్పు అనేది లేదు."

"అనవసరం. అసలిది తేజోలోకం. మందాకిని తేజస్సే. వెర్రి వెర్రి భ్రమలు పెట్టుకోక, నలుగురితో కలిసిపో."

"ప్రయత్నిస్తాను. ఐనా, ఎవరితోనూ కలవకపోయినా ఇక్కడ చెడు ఏమీ లేదుగా. ఆ క్షోభ మా భూమిమీద."

"హృదయం మార్చుకో, సుఖపడతావు."

"అత్తింటి కాపురంలాగుంది."

సౌభరి వెళ్ళిపోతూ పోతూ. "శుక్రలోకంలోకి వస్తావా? అక్కడ అంతా కళాప్రపంచం" అంది.

"పద, మీ మాట వినకపోతే బతకనియ్యరల్లే వుంది." అని కాంతయ్య అనుసరించాడు.

* * *

ఉదయంవేళ. పసుపు చల్లినట్లుగా ఉంది. కుర్చీలో కళ్యాణ సింధువు కూచుని ఉన్నాడు. దివాను కళ్ళజోడు తుడుచుకొంటూనూ.

కొద్దిగా దూరాన, రైతు; మాయామర్మమూ అమాయకమూ సమంగా కలిసిన ముఖంతో.

"నిజం దొరా——!"

గొంతుకలో ఎంతో వేదన.

"దొంగవేషాలు!" దివాను.

రైతు గిలగిలలాడాడు.

"ఈఏడు అసలే పండలేదుదొరా. అసలే కాటకం. అందులోనూ గంపసంసారం. మా పాణాలన్నీ— పైపంటో పైపంటో అని ఏడుస్తై. ఉన్న పంట ఊడ్చుకుపోతూంటే—" కళ్యాణసింధువు మనస్సు కరిగింది. చంపకం చెప్పిన మాటలు గుర్తుకొచ్చినై.

దివాను అందుకున్నాడు. "చాలా పెద్దసంసారమా ఏరా? వరసగా అరడజనుమంది పిల్లలూ, లేక లేక లేక ఒక్కత్తే భార్యానా?"

రైతు నవ్వుదాచుకున్నాడు.

"ఎందుకురా అధికప్రసంగం? నిరుడూ ఈ పాటే పాడితివి. ఈ ఏడూ అదే పాటా ?"

"నిజం దొరా. మడత కుడుములూ, రక్కెసపళ్ళూ కాపుతప్ప. మరేముంది దొరా? మా పాణాలకు?"

కళ్యాణసింధువు కాల్చే ఆకలిని చంపకం చెప్పగా విన్నాడు.

"నీటి సప్లయి కాలేదా?" అనడిగాడు కళ్యాణం.

"వాణా అడుగుతారు! నేను మనవి చేస్తాగా." అన్నాడు దివాను.

"చెప్పవేం."

కళ్యాణం మళ్ళీ అడిగినా, రైతు లేని నీళ్ళు నమిలాడు.

"నువ్వు భయపడుతున్నావు. భయంకంటె పాపిష్టిది మరోటిలేదు. కనీసం నా హయాంలోనన్నా భయపడొద్దు. చెప్పు— నీటిపసరు—"

"చెరువులు పడకలు తీయించలేదు దొరా. కాలువలు చాలవు. ఉన్నా వాటికి మరామత్తులేదు. జలాధారాలు సరిలేవు. నీటివసరూ లేక నరుల బలిమీ లేకపోతే—ఎలా పంటలు పండించేది దొరా?"

"తప్పుమాది. సరి నీవు ఏమీ బాకీలేవు. దివాంజీ అతనికో వంద రూపాయలు ఇవ్వండి. నాల్రోజుల పాటు అన్నం తింటాడు" అన్నాడు కల్యాణం.

దివాన్‌జీ కళ్ళు కణకణలాడినై.

"పోరా, నువ్వు, పో."

రైతు చలించలేదు. దివాన్, కల్యాణం వైపు తిరిగాడు.

"ప్రభూ! మరి మేము కొలువు చాలించుకుంటున్నాము."

"ఏం?"

"మేం ఎందుకు ఇక్కడ చెప్పండి. మా మాట ఏమన్నా సాగేనా, పని జరిగేనా? దొరలు మీరూ వినరు. దొంగలు వాళ్ళా ఇక వినేది మా మాట?, ఎవరికీ ఏమీ చెప్పి పని చేయించలేక పోయాక మేం ఎందుకు? ఇప్పుడు మీరు బాకీ ఏమీ యివ్వక్కర్లేదన్నారు. యివ్వడు. రేపు అందరూ ఇవ్వరు అందరికీ ఈ మాటే పాటా, బాటాను. అందరూ ఎగేస్తే—మరి మేం ఎందుకు?"

కల్యాణం గుండె గొంతుకలో కొట్లాడింది.

" పాపం వాడేం ఇచ్చుకోలేడు."

" న్యాయశాస్త్రానికి పక్షపాతం లేదు ప్రభూ."

" అయితే మా మాటే తప్పు అన్నమాట. తగ్గాం."

దివాను రైతుపనిని వాయిదా వేశాడు.

రైతు బయటకి పోయాడు. గలాటా.

" ఏమిటది?."

దివాను వెళ్ళి గలాటాను ఆపించి వచ్చి చెప్పాడు:

" వాడే, ఆరైతు. చూస్కో దొరగారికి కుచ్చుల టోపీ వేశా, అన్నాట్ట, ఇకిలిస్తూ. మనవాళ్ళు మన అన్నం తిన్న విశ్వాసాన వాణ్ణి కాస్త జాడించి బుద్ధి చెప్పి పంపారు."

" దివాంజీ! రహస్యం తెలిసింది. దయ చూడడం తప్పు అన్నమాట."

" ఇంకా నెమ్మదిగా అంటారేమిటి ప్రభూ! మెత్తపడ్డామో మన నడినెత్తిన భరతనాట్యం ఆడిపోయారే "

కల్యాణసింధువు లేచాడు.

" ఈ లోకం ప్రేమకు, ప్రేమ లేదు. దయ చూపించగూడదు. సరదా సంతోషాలు లేవు. ఉత్త ఎడారి ఈ జీవితం."

దివాన్ వినీ వినకుండా తన పనిలో నిమగ్నమైనాడు. నిట్టూర్చి " ఏదన్నా జల్సా ఏర్పాటు చేయిస్తే సరి " అనుకున్నాడు.

* * *

సౌభరి కాంతయ్యను శుక్రలోకం లోకి తీసుకొనిపోయింది. సూర్య చంద్రులు ఒకేసారి కనిపించి, ఒకే రీతిలో సమ్మిళితమై వింతను వెదచల్లుతున్నారు. అడుగు పెట్టంగానే మనస్సు తేలి తేలి ఆనంద నాట్యం చేస్తుందక్కడ.

దేవ మిథునాలు వస్తున్నారు పోతున్నారు.

బ్రహ్మాండమైన నిర్మాణం. సౌభరే చెప్పింది. "రతీదేవి గుడి."

కాంతయ్య అన్నాడు. 'పోదామా?'.

సౌభరి మధురంగా మందహాసం చేసింది.

పాల్కడలిలో నుంచి, నిద్రలేచిన లక్ష్మీదేవిలాగుంది గుడి.

గాలిపిల్లలు, గాంధర్వం వినిపించి, మబ్బుకన్నెలు మధురచిత్రాలు రచించి, రోదసి రమ్యమైన కవనం చెప్పి, ఆత్మను ఆనందింపచేసే రమ్యస్థలం.

అమృతం!

కాంతయ్య త్రాగాడు కొద్దిగా చేదుగా వున్న మధువు. లతల జ్యోతిష్మతులు, ఉద్యానాలు, ఊర్వశీ మందహాసాలు, వనాలు, నిధు వనాలు!

కాంతయ్యకు మైకం కమ్మటం ప్రారంభించింది, సౌభరి భుజం మీద వాలాడు. సౌభరి రతీదేవికి నమస్కరించి, కాంతయ్య చేత నమస్కారం పెట్టించింది. అరికంట సరసాలతో, కాంతయ్య రతీదేవికి నమస్కరించాడు.

సౌభరి అతన్ని చల్లగా గుడి పార్శ్వభాగాలకు కొంపోయింది. అక్కడ నిత్యశ్రీ పునర్వసు!

ఒకర్నొకరు కన్నులతో తాగుతూ మౌనముద్రలో వున్నారు.

కాంతయ్య సౌభరిని వదలి నిత్యశ్రీని ఉపసర్పించాడు.

సౌభరి ఎక్కడికో వెళ్ళింది.

నిత్యశ్రీ అతియౌవని. అమోఘంగా కాంతయ్యను లాలించింది.

కాంతయ్య నిద్రపోయాడు.

* * *

వ్యూఢోరస్కులు, సాలప్రాంశులు, ఆజానూజ్జ్వల బాహులు. రెక్కలున్నవారు, చల్లని కాంతుల్ని చిమ్మేవారు వచ్చారు. నృత్యం చేస్తున్నారు. కాంతయ్య చూస్తున్నాడు. నిద్రపోతూనూ వున్నాడు. ఒకే సమయంలో రెండూ. మళ్లా అది కలా అంటే కలకాదు.

నిండైన మహానది తానం వాయించినట్లు, అఖండనాదం సాధించిన వైణికుడు రాగాలాపన చేసినట్లు, శ్రావ్య కంఠ మేళ సామగానం చేసినట్టు నీలా తాండవ పండితుడు, కాలభూషణుడు, దేవీసన్నిధిని, తన శక్తిని తానే తగ్గించుకుని మధుర లాస్యం చేసినట్లు—అచ్చరలు ఆడారు, పాడారు ఆమోద ప్రమోదాలు ప్రమాదంఅంతగా ప్రవహిల్లినవి.

దేవ మిథునాలు, వేధ మిథునాలై తామూ నృత్యం సలిపినవి. మధువు గ్రోలినవి, మైమరచినవి. సభ అయింది.

నిత్య సువాసిని, పెద్దముత్తైదువు, ఊర్వశి వచ్చింది, వుంది, వెళ్ళింది. వేదాలలో సూక్తించబడిన స్త్రీ, బ్రాహ్మణాదులలో ప్రస్తుతింపబడిన స్త్రీ, పురాణాలలో పొగరు వగరులో పుక్కిలించిన స్త్రీ, కావ్యాలలో గానం చేయబడినస్త్రీ, ఊర్వశి వచ్చింది, వెళ్ళింది,

కాంతయ్య కళ్ళు రంభకోసం వెతికినై. అలసినై.

అందరూ లేచారు.

కాంతయ్యా లేచాడు.

నిత్యశ్రీ కాంతయ్యను పలకరించింది.

"ఎట్లా వుంది"

"బావుంది."

"నీకూ నృత్యం చేయాలనిపించలేదా?"

ఇది సౌభరి మాట.

కాంతయ్య నుదురు వెలిగింది. "ఊఁ"

"మీ భూమిమీద ఇలాంటివి ఉంటాయా?"

"ఆఁ ? ?"

"ఇట్టి స్థలం"

"ఆ. పారియాత్రం సరిగ్గా ఇలాంటిదే. పారియాత్ర పర్వతం మీద గూడా ఇంత ఇదీ వుంటుంది. అక్కడి లతలు, వేరు వెల్లయలు పత్ర. పుష్ప, ఫలాలు అంతా ఇక్కడిలాగే. సీతాన్వేషణకై తరలుతున్న వానరులకు సుగ్రీవుడు కొన్ని జాగ్రత్తలుకూడా చెప్పాడు కూడాను."

పునర్వసు ఫక్కున నవ్వాడు.

కాంతయ్య వాదానికి సిద్ధపడ్డట్టు తల ఎత్తాడు.

"అయితే అన్నగారూ. మీకు మాస్వర్గం ఎలావుంటుందంటారు?"

"అద్దాన్నంగా వుంది."

పునర్వసు ఆశ్చర్యపోయాడు.

కాంతయ్య చెప్పసాగాడు.

"మా భూమిమీద ఇల్లూ, ఇల్లాలూ వుంటుంది. పిల్లలుంటారు. పని వుంటుంది. నేర్చుకోవలసింది, నేర్పవలసింది వుంటుంది. ఆశా ప్రతీక్షలు వుంటాయ్. నిద్రా కలలూ వుంటై."

"భయం?"

"వుంటుంది. కానీ, అది ఆత్మను ముందుకు నడిపిస్తుంది. భయాన్ని నిర్మూలించడం-కనీసం అందుకని ప్రయత్నించడం వుంది. పుట్టడం, పెరగటం వుంటుంది. ఇక్కడ అలాగ కాదే. అగ్నిలాగా అంతా యవ్వనమే."

పునర్వసు, సౌభరి, నిత్యశ్రీ నవ్వారు.

కాంతయ్య ఆగలేదు. " 'నేను' ఇది చేస్తున్నాను అనేది ప్రతి చోటా వుందక్కడ. ఇక్కడ 'నేను' అనేదే కనిపించడంలేదు. నేను అనేదే లేకపోయాక, ఏముందీ, నా బొంద?"

"అమృతం?"

"మా సాధనామార్గంలో, ఎవ్వరికివ్వారికి, తలలోంచి అమృతం స్రవిస్తుంది. ఆ తైత్తిరీయకరసం అనుభూతం గూడాను. ఆ అమృతం ముందు మరి మీ మధువు—"

కాంతయ్య చప్పరించి పారేశాడు.

నిత్యశ్రీ నివ్వెర పోయింది.

"నీతో వచ్చిన చిక్కు ఒక్కటే, నీ హృదయం ఏమీ మారలేదు" అంది సౌభరి.

కాంతయ్య మాట్లాడలేదు.

* * *

కల్యాణ సింధువు మనస్సు తాజా కావడంకోసం, దివాంజీవారు తీర్థయాత్రలు చేయించారు. ఇండియా అంతా తిరిగి వచ్చాడు కల్యాణం. యాత్రలో అనేక విశేషాలను తెలుసుకున్నాడు. కల్యాణానికి దేశం బాగుంది. ప్రజలు నచ్చలేదు. శిల్పం బాగుంది. శిల్పులు తుమ్మాయి జగ్గాయిగా కనిపించారు. యోగులు కనిపించారు. ఆడంబరంగా రాజకీయ యోగులూ కనిపించారు. అహంకార తాండవం చూశాడక్కడ. వెన్నెల చీకటి, వాటి హానివృద్ధులు; ఎండా వానా, వాటి షోకులు, నదీనదాలు, నగాలు, వాటి జీవగాంభీర్యం, గాంధర్వం, ఆ గాంధర్వంలో వినోదంకంటే వికాసానికైన గుంజాటన, అన్నీ తిరిగి తెలుసుకున్నాడు.

కల్యాణంగారు ఊరికి తిరిగివచ్చిన సందర్భంలో విందులూ జల్సాలూ.

వెల్లాటకత్తెలు వెక్కసమయ్యేట్లు నృత్యం చేశారు.

"రంభ?"

కల్యాణసింధువు ఏదో అనబోతున్నాడు.

"రైలు స్టేషనేనా?" అని అందుకున్నాడు విదూషకుడు.

కల్యాణ సింధువు నవ్వాడు గాని, ఆ నవ్వులో చిరాకును మించిన కోపం ఉంది.

విదూషకుడు, "రంభ సంగతి మాకేం తెలుస్తుంది కానీండీ, రవీంద్రులు ఊర్వశిని గురించి వ్రాశారూ....?" అని లొట్టలు వేశాడు.

జల్సాలు వాటి దారిన ఎలా పోతున్నా, ఊర్వశిని గురించి కల్యాణం గుర్తున్నంతదాకా విదూషకునికి చెప్పాడు.

విదూషకుడు, తన ఊరి 'ఊర్వశి' ని తలచుకుని గ్రుక్కిళ్ళు మింగుతూ, దొరమాటలకు తల ఎగరేశాడు.

జల్సాలు ఐనై.

ఆనాడు, కల్యాణసింధువు భార్యతో కొంతకాలం గడిపాడు.

ఆమెగూడా అతన్నీ అతని వివాహాన్నీ ఏమీ ఎరగనట్టుగా, నమ్రతగా నటించింది.

తన డ్రాయింగు రూములో, ప్రపంచ శిల్పులు అనుభవించి, మరీ ఆకలిని పెంచుకొని, తనివితీరా చిత్రించిన చిత్రాలు చూసి చూసి మైమరచాడు.

కల్యాణానికి సుస్తీ.

ఫలానా అని తేలలేదు. వైద్యులు వస్తారు, పోతారు. దివాన్జీ ఆకాశానికీ నేలకూ తాళం వేస్తున్నట్లు వుంటాడు.

తను ఏమీ చెయ్యడు. చెయ్యలేడు. మనస్సు, మాట మార్దవాన్ని అతిగా పెంచింది. అందువల్ల ఏ చంపకానికో తప్ప అతడు అయోమయం. "నేనేం చెయ్యాలి?" అన్న స్వంతప్రశ్న, 'నేనిక్కడ అనవసరం' అన్నంతదాకా తెచ్చింది కల్యాణాన్ని. అగాధమైన రహస్యాన్ని, ఎవరికి వారు అనుభవించే ఈ ప్రపంచంలో తను ఎందుకు, అవసరం, ఇదీ క్షోభ.

* * *

"నిత్యశ్రీ! మాట!"

కాంతయ్య సరసకు నిత్యశ్రీ వచ్చింది.

"ఒక సందేహం!"

"రహస్యం కాదుగదా" అని సౌభరి అడుగుతుంది.

"మీకు రహస్యాలు లేవుగా" అని కాంతయ్య అన్నాడు. సౌభరి నవ్వింది. "నిత్యశ్రీ: వగ, ఓర్పు, వెరపు, అబ్బురం, వెగటు, నగవు మగటిమి, హొయలు, అలుక, ఈ భావాలు, రసాలు ఏమీ లేకుండా యెలా యిక్కడ కాలం వెళ్ళబుచ్చడం?"

"కాలం అంటూ వుంటేగదా!" సౌభరి.

"ఊఁహూ, నిన్ను అడిగి తెలుసుకోవాలనుకుంటున్నాను...."

"ఈ తెలుసుకోవడం అనేదే ఒక తప్పు. తెలిసేది తెలుస్తుంది. నువ్వు వొచ్చినప్పటినుండి చూస్తున్నా, ప్రతీదీ తెలుసుకోవాలనుకుంటావు." అంది సౌభరి.

"అవునవును, జిజ్ఞాసే లేకపోతే జీవితం వృధా!"

"సౌభరి చెప్పినా నాకా జిజ్ఞాస పోవడంలేదు. పైగా పెరుగుతుంది. నేనిక్కడ ఏం చెయ్యాలి, ఏం నేర్చుకోవాలి?."

అందరూ నవ్వారు.

"ఇది క్రీడాలోకం. విశ్రాంతిక్షేత్రం. అంతే!"

పునర్వసు అందుకున్నాడు. "అతిధీ: పాపం, నీ స్వర్గతి అయిపోతున్నట్లుంది. నేనేం చెయ్యాలి అన్న వూహ ఊరికే వస్తుందా మరి?".

"అమ్మయ్య చెర విరగడ అవుతోందన్నమాట: బతికిపోయాను. "నేను అనేది గాఢంగా లేనిచోట, ఏ పనీ చెయ్యనక్కర లేనిచోట, పడి వుండడం ఘోరం. పోతా".

నిత్యశ్రీ, సౌభరి స్తబ్ధులు

ఎ.పి. ప్రాచ్య గ్రంథాలయము. తేదీ
ప్రవేశ సంఖ్య
తేది

పునర్వసు కాంతయ్యను కావిలించుకున్నాడు. ముద్దులు పెట్టుకున్నాడు. తనబిడ్డ అత్తారింటికి పోతుంటే కన్నతల్లి వున్నట్లుగా వున్నాడు.

*　　*　　*

తేజోమేఘాలు దివ్యచకోరంగా వున్నై. కాంతయ్య భూమిమీదికి అవతరిస్తున్నాడు. కల్యాణసింధువు పైకి అధిరోహిస్తున్నాడు.

ఆహాహా, అదుగో భూ సుగంధం. ఏం ఘుమఘుమ! పొగలోంచి నిప్పు వచ్చినట్లు, బెట్టలోంచి జీవకళ!

"ఎవరు నాయనా, చుక్క తెగిపడిపోతున్నట్లు పోతూ గూడా—భూమో భూమో అని అఘోరిస్తున్నావు!"

"నిజం. మీరేం స్వర్గంకోసం కాదుగద?"

"ఏం? స్వర్గానికే!"

"తిరగడం దివ్యం. మార్పులేని, మజాలేని, విశ్రాంతి గృహం ఆ స్వర్గం! నేను అనేది సమృద్ధిగా వుండి ఏదో సాధించడానికి వీలైన స్థలం వొదులుతావు. ఎంత పిచ్చాడివయ్యా నాయనా!"

కల్యాణం నివ్వెర పోయాడు. కాంతయ్య కల్యాణం చేయి పుచ్చుకున్నాడు. "కావలసినంత అహం వుంది నిజమేగాని—ప్రతిదీ ప్రతి దానికీ అడ్డంకేనే?" "కనుకనే అహం వినియోగపడుతుంది. అడ్డంకులు తొలగించి దివ్యం చేసుకోడం మన ప్రజ్ఞ. పద పోదాం. సాధిద్దాం."

"భూమే దివ్యం అంటావు."

"జననీ జన్మభూమిశ్చ స్వర్గాదపి గరీయసీ."

"పద పోదాం!"

ఇద్దరూ, భూమిమీదకే అవతరించారు!